

РЕШЕНИЕ

№ 2051

гр. София, 15.04.2020 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 4 състав,
в публично заседание на 25.02.2020 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Ирина Кюртева

при участието на секретаря Росица Б Стоева и при участието на прокурора Александър Павлов, като разгледа дело номер **8443** по описа за **2019** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 203 и следващите от АПК, във връзка с чл. 1 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди (ЗОДОВ). Делото е образувано по искова молба на Е. Д. М., понастоящем в Затвора в [населено място], с мярка за неотклонение „Задържане под стража“, с която е предявен иск срещу Главна дирекция „Охрана“ към МП [населено място] за заплащане на обезщетение за причинени неимуществени вреди в размер на 50 000 лв. за периода от 10.07.2019г. до 13.07.2019г., когато е бил конвоиран до сградата на СпНС и по време на конвоирането е бил постоянно с поставени помощни средства - "крачни белезници" в нарушение на чл.114, ал.2 ЗИНЗС. Твърди, че в продължение на около 4 часа всеки ден през този период се е запознавал с материалите по НОХД №3555/2019г., с крачни белезници, като не е давал повод за тяхното поставяне и не е нарушавал реда и дисциплината, с което е нарушена разпоредбата на чл.115,ал.1 и ал.2 ЗИНЗС. Вследствие употребата на крачни белезници по време на конвоя и престоя в СпНС [населено място] е претърпял болки и страдания, като възпаление и протриване на ахилесовите сухожилия на двата му крака, развиване на състояние на агресия, страх и психическо безпокойство. Бил подложен на унизително отношение и необоснована употреба на помощни средства. Сочи нарушение на чл.3 от ЗИНЗС и правото на ЕС. За претърпените физически и психически страдания, причинени вследствие действията на органи на ответника, претендира обезщетение в размер на исковата сума.

В съдебно заседание, ищецът лично и чрез процесуалния си представител адв. А., моли да се уважат исканията му. Ищецът е представил допълнителни писмени бележки.

Ответникът Главна дирекция "Охрана" към Министерство на правосъдието, [населено място], се представлява от процесуален представител юрк. И., която оспорва предявеният иск и моли да бъде отхвърлен изцяло. Поддържа становището в писмения отговор, че са спазени нормативните изисквания при конвоирането на ищеца, като свалянето на белезниците в съдебно заседание се извършва по разпореждане на съдията.

Представителят на СГП, прокурор Ал. П., взема становище за основателност на иска, който бъде уважен в размер, определен съобразно чл.52 ЗЗД.

Съдът, след като прецени поотделно и в тяхната съвкупност събраните по делото писмени и гласни доказателства, в т.ч. твърденията на ищеца, намира за установено следното от фактическа страна :

Ищецът Е. Д. М. е подсъдим по ВНОХД №102/2018г. по описа на СпАпНС с везта мярка за неотклонение „задържане под стража“, която се изпълнява в Затвора в [населено място]. Делото е висящо по обжалване пред ВКС, където е образувано наказателно дело № 1018/2019г. Обвиненията срещу ищеца са за участие в организирана престъпна група, отвлечане, опит за убийство, грабеж и палеж, за които се предвижда наказание „лишаване от свобода“ повече от 15 години.

Ищецът е подсъдим и по НОХД №3555 по описа за 2018г. на СпНС, 6-ти състав, и в това качество е присъствал в проведеното на 10.07.2019г. в [населено място] съдебно заседание за времето от 09.00ч. до 11.05ч. Това се установява от представения препис от протокол от поведеното съдебно заседание, в който е записано че М. е защитаван от адв. И. Ю. и адв. З. Д.. Копие от протокола от съдебното заседание е изпратен с писмо изх.№280/14.01.2020г. на СпНС – 6-ти състав, в което се сочи че по делото няма данни подсъдимият М. да се е запознавал с материалите по делото през периода 10-13.07.2019г.

На посочената дата 10.07.2019г. ищецът е конвоиран до СпНС от служители на ГД“Охрана“ на осн. Заповед № 892/ 09.07.2019г. на директора на РД“Охрана“. След приключване на съдебното заседание, ищецът е конвоиран до СГС за участие по ВНЧД №865/2019г. (11,30ч.- 12,10ч.), след което е върнат обратно в затвора, видно от представените извадки от „Книга за конвоирани лица, вкл. мерките за изолация и охрана в СНС“ с рег.№ 1389/04.02.2019г. и с рег.№16510/05.12.2018г.

С писмо № 142 от 08.01.2020г. ответникът посочва, че заедно с ищеца от Затвора С. до СпНС на 10.07.2019г. са конвоирани следните лица: Е. П., Б. Г., К. Б. и Д. Б..

По делото са представени Правила за условията и реда за осъществяване на конвойната дейност от служителите на ГД“Охрана“(Правилата), ведно със Заповед № ЛС-04-1228/14.07.2017г. на Министъра на правосъдието.

Представени са медицинско становище от 27.12.2019г., медицинска справка от 23.01.2020г., справка от 28.01.2020г., както и копие от медицински журнал, от които се установява че на ищеца е бил извършен медицински преглед в МЦ в Затвора С. на 16.07.2019г. от доктор Б.. Посочено е, че М. е с епизодични покачвания на кръвното налягане и по този повод несистемно получава медикаменти – П. и Е.. На ищеца са дадени П. и М., В.. В комплекс. При извършения преглед не е установено протриване на ахилесовите сухожилия на двата крака на ищеца, развиване на състояние на агресия, страх и психическо безпокойство или ищецът да е сочил такива оплаквания.

През периода 10.07.2019г. - 13.07.2019г. не е извършван преглед на ищеца, видно от писмо № 1141/28.10.2019г.

Представените писмени доказателства не са оспорени от страните и същите са кредитирани от съда като достоверни.

Не е спорно по делото, че при извършване на конвоя на 10.07.2019г. ищеца М. е бил с поставени белезници на краката, каквото е наведеното твърдение в исковата молба. Служителите на ответника- свидетелите Р. М., Ст. Л. и Св.Д., участвали при конвоирането на ищеца, заявиха че ищецът не се е оплаквал от болки от поставените белезници, не е проявявал агресия, но заявявал, че са му нарушени правата. При поставянето на крачните белезници се съобразява да не пречат и да не създават неудобство. Заявиха, че конвоирането се извършва на основание изготвена заповед и съобразно Правилата.

Св. Е. П., конвоиран заедно с ищеца на процесната дата, потвърди, че ищеца е бил с белезници на краката и поиска да му бъдат свалени, за да може да се движи свободно и поради болки в краката. На проведеното съдебното заседание на 10.07.2019г. в СпНС, свидетелят не е присъствал и няма преки впечатления за състоянието на ищеца.

Св. Ст. Д. няма преки впечатления за исковия период. Бил преди с ищеца в една група в затвора и твърди, че постоянно му се оплаквал, че не му свалят белезниците на краката, често го виждал нервен и разстроен, оплаквал се че е дискриминиран.

Св. Ю. е служебен защитник на ищеца по НОХД №3555/2018г. на СпНС, но не дава конкретни показания за това ищецът да се е оплаквал на 10.07.2019г. от болки, причинени от поставените крачни белезници. Свидетелят заяви, че не е присъствал при запознаване на подсъдимия с материалите по делото, което се извършва в деловодството на съда. Заяви също, че много пъти ищецът се е оплаквал от болки в краката и лично е виждал, че при придвижване белезниците се стягат и краката му стават червени.

ПРАВНИ ИЗВОДИ:

Предявеният иск е с правно основание чл.1 от ЗОДОВ, който регламентира отговорността за вреди, причинени от незаконосъобразни актове, действия или бездействия на държавни органи и длъжностни лица при или по повод изпълнение на административна дейност.

Предвид очертания от ищеца предмет на иска, се претендират неимуществени вреди изразяващи се във възпаление и протриване на ахилесовите сухожилия на двата му крака, развиване на състояние на агресия, страх и психическо безпокойство, причинени от поставените му белезници на краката при конвоирането му в СпНС по повод явяването на дело и запознаване с материалите по НОХД №3555/2019г. в периода от 10.07.2019г. до 13.07.2019г.

Така предявеният иск, съдът счита за неоснователен и недоказан.

За да се ангажира отговорността на ответника на основание чл. 204, ал. 4 от АПК във вр. с чл. 1 от ЗОДОВ, е задължително наличието на следните кумулативни предпоставки: настъпила вреда в правната сфера на ищеца, която включва реално причинени нематериални вреди, причинени чрез незаконосъобразно действие и бездействие на административен орган, като вредите трябва да са в пряка и непосредствена причинна връзка с незаконосъобразното действие на

административния орган, т. е. тези вреди да са закономерно настъпваща последица от действието. Неимуществените вреди представляват сериозно засягане на личността и достойнството на пострадалия, изразяваща се в претърпени болки, преживени страдания, необосновано и несъразмерно ограничаване на правата му и др.

Спорният въпрос е дали белезниците на краката на ищеца са били поставени законосъобразно и дали е налице причинно следствена връзка между твърдените незаконсъобразни действия на служителите на ГД“Охрана“ и твърдените причинени неимуществени вреди.

Неоснователни и недоказани се оказаха твърденията на ищеца, че ответникът с действията и бездействията си, по повод изпълнение на административната си дейност, е довел до понесени от него болки и страдания.

От събраните по делото писмени доказателства безспорно се установи, че има нормативно установен ред за употреба на помощни средства от служителите на ГД“Охрана“, които изпълняват конвойната дейност съгласно разпоредбите на приетите със заповед № ЛС-04-1228/14.07.2017г. на Министъра на правосъдието Правила за условията и реда на осъществяване на конвойната дейност. Съгласно чл.18, ал.3 при конвоирането на лица, поставянето на белезници е задължително. В чл.18, ал.6, т.1 от Правилата са посочени категориите конвоирани лица, на които задължително се поставят специални колани с фиксирани белезници на ръцете и допълнително белезници на краката. В регламентирания кръг лица попада и ищеца, който е подсъдим за тежки умишлени престъпления, участник в организирана престъпна група, за които се предвижда наказание „лишаване от свобода“ повече от 10 години. Следователно служителите са действали при спазване на регламентираните правила, които са задължителни за тях.

Съгласно чл.18, ал.5 от Правилата при отвеждане на конвоирани лица пред орган на съдебната власт, белезниците се свалят само след изрично разпореждане на съдията, прокурора или следователя. Тази разпоредба от Правилата е съобразена с разпоредбите на Закона за съдебната власт и Наказателно-процесуалния кодекс. Съгласно чл. 135, ал. 2 и ал. 3 от Закон за съдебната власт откритите съдебни заседания се ръководят от председателя на състава, който следи за реда в съдебната зала и разпорежданията му са задължителни за всички присъстващи. Идентично е съдържанието на чл. 266, ал. 2 и ал. 3 от НПК, съгласно които председателят на състава поддържа реда в съдебната зала и разпорежданията му са задължителни за всички, които се намират в съдебната зала. По делото е представено заверено копие от протокола от откритото съдебно заседание, проведено на 10.07.2019г. по НОХД №3555/2019г. На СпНС, 6-ти състав. Видно от съдържанието на протокола не е направено искане от ищеца в качеството му на подсъдим или от неговите защитници за сваляне на крачните белезници и липсва произнасяне на съда в тази насока.

С оглед на посочените разпоредби, свалянето на белезниците в съдебната зала се извършва след изрично разпореждане на председателят на състава, поради което и с оглед на изричната разпоредба на чл.18, ал.5 от Правилата, служителите на ГД“Охрана“, охраняващи ищеца не разполагат с правото на преценка за прилагане на помощни средства и в каква степен – за ръце, крака или и двете, съобразно конкретното поведение на подсъдимия. Самите служители на ГД“Охрана“ са подчинени на разпорежданията на председателя на съдебния състав. В действащите разпоредби на ЗСВ и НПК не е предвидено правомощие на състава на съда да предоставя на ГД "Охрана" правомощията на председателя по поддържане на реда в

съдебната зала. В този смисъл е решение №930 от 21.01.2020г. По адм.д. №4620/2019г., III о., ВАС

Не се доказва твърденията на ищеца, че в периода от 10.07.2019г. до 13.07.2019г., всеки ден по четири часа се е запознавал с материалите по цитираното НОХД в деловодството на СпНС, през което време е бил с крачни белезници. Съгласно чл.78, ал.1 от Правилника за администрацията в съдилищата, страните, техните представители и адвокатите се запознават с делата в помещенията на деловодството или в стая за четене на делата, след като попълнят контролен лист – приложение № 4, който е отпечатан от вътрешната страна на корицата на папката на делото – приложение № 5. Видно от получения отговор от председателя на съдебния състав, по делото лисват данни ищецът да се е запознавал с материалите по същото. Безспорно е установено, че освен на 10.07.2019г. ищецът не е бил конвоиран до СпНС на посочените от него дати 11, 12 и 13.07.2019г.

Ползването на средствата за конвоиране извън съдебна зала и извън откритите съдебни заседания е в правомощията на ответника, когато преценката за вида средства и продължителността на ползването им е в материалната компетентност на административния орган. Но с оглед изричните разпоредби на закона (ЗСВ и НПК), както и задължителните Правила във връзка с конвоирането, утвърдени от министъра на правосъдието, преценката за ползването на средствата за конвоиране или тяхното сваляне в съдебна зала, по време на открито съдебно заседание пред съда, е изцяло в правомощията на председателя на състава и на съда, и постановените от съда актове (разпореждания и определения) по този въпрос са задължителни за всички присъстващи в залата, включително и за служителите на ГДО. Тези разпореждания се постановяват в съответствие с целта на закона, т.е. не са в изпълнение на административна дейност по смисъла на чл.1, ал.1 от ЗОДОВ. Поради гореизложеното, престоят на ищеца на 10.07.2019г. в съдебна зала, по време на откритото съдебно заседание по посоченото дело, с белезници на краката, не се дължи на незаконосъобразни действия или бездействия на служители на ответника.

Съдът, след анализ поотделно и в съвкупност на събраните по делото доказателства, намира, че не е доказано наличието на първата предпоставка за реализиране на отговорността по чл. 204, ал. 4 от АПК във вр. с чл. 1 от ЗОДОВ – незаконосъобразно действие или бездействие на служители на Главна дирекция "Охрана" – С., съгласно твърденията в предявения иск.

Поради липсата на първата предпоставка, безпредметно е да се обсъждат причинени морални вреди и наличието на пряка причинно – следствена връзка с действията или бездействията на служителите на ответника, твърденията от исковата молба и събраните в тази насока доказателства, писмени и гласни, относно размера на претърпените морални вреди от ищеца, което би имало значение, ако искът беше доказан. Действията и бездействията на служителите на ответника при ползване на средства за конвоиране белезници, в посочения в исковата молба период, почиват изцяло на действащите към този момент законови разпоредби, и са в изпълнение на задължителните за всички присъстващи в съдебната зала изрични разпореждания на председателя на състава, съответстват и на целта на закона.

За квалифицирането на едно действие или бездействие като незаконосъобразно административно такова, е необходимо да бъде установено нарушение на задължение от страна на административен орган или длъжностно лице от администрацията, което задължение е регламентирано в нормативен акт. Установеното задължение на

администрацията на ответника в конкретния случай е именно по време на откритите съдебни заседания да спазва разпорежданията на председателя на състава и определенията/разпорежданията на съда, постановени относно ползването на средствата за конвоиране на подсъдимите по време на съдебните заседания. Поради това не е налице първата законова предпоставка за уважаване на предявения иск /чл. 204, ал. 4 от АПК във вр. с чл. 1, ал. 2 от ЗОДОВ/ и искът следва да бъде изцяло отхвърлен като недоказан.

Не е установено и доказано през исковия период спрямо ищеца да са извършени действия, които представляват нечовешко и унижително отнасяне, представляващи нарушение на чл. 3 от Конвенцията за защита на правата на човека и основните свободи (КЗПЧОС), чл. 29, ал. 1 от Конституцията на Република България (КРБ), такива за нарушаване на чл. 2, т. 3 и чл. 3 ЗИНЗС, чл.114 и чл.115 от ЗИНЗС, нито че е бил поставен при условия, които се отличават от нормативно определените, в нарушение на чл. 31, ал. 4 КРБ. Наред с всичко това не се установиха и доказаха твърдените претърпени вреди от ищеца - душевни и физически страдания, в това число получено психично разстройство, съгласно посоченото в исковата молба.

При неустановяване на посочените елементи от фактически състав на отговорността на държавата по реда на чл. 1, ал. 1 ЗОДОВ, първоинстанционният съд е отхвърлил исковата претенция на П. при правилно приложение на материалния закон.

Воден от горното и на осн. чл. 203 и чл. 204, ал. 4 от АПК във вр. с чл. 1, ал. 2 от ЗОДОВ, съдът

Р Е Ш И:

ОТХВЪРЛЯ като неоснователен и недоказан предявеният от Е. Д. М., ЕГН [ЕГН], понастоящем в Затвора в [населено място], подсъдим, с мярка за неотклонение „Задържане под стража“, иск срещу Главна дирекция „Охрана“ към МП [населено място] за заплащане на обезщетение за причинени неимуществени вреди в размер на 50 000 лв., за периода от 10.07.2019г. до 13.07.2019г., когато е бил конвоиран до сградата на СпНС по НОХД № 3555/2019г., с крачни белезници.

Решението подлежи на касационно обжалване чрез АССГ пред ВАС на РБ в 14-дневен срок от съобщението до страните.

СЪДИЯ: